

СВОБОДА

LIBERTY

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУССКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ И ОРГАНЪ „РУССКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА“.

Рѣкъ V.

Мт. Кармель, Па. Четвергъ 28-го Сѣня 1897.

Число 5.

Календарь.

28 Ч.	Покл. оков. св. Петра
29 П.	Антонія Великого
30 С.	Атанасія и Кирила
31 Н.	31. по СОЮЗЪЮ
1 П.	Евтимія. Евсея
2 В.	Максима исп. Евгения
3 С.	Тимофея. Атанасія

Змѣстъ

Водъ Редакціи. — Яки пильны работы чекать насъ того року. — Вѣсти зъ Канады. — Вѣсти зъ Америки. — Вѣсти зъ краю. — Повинны. — Посмертны вѣсти. — Де-що цѣкавого. — Фейслонгъ: Американскій русскій мѣсяцословъ (календарь). — Чи робити дѣла за свою працю всѣ гроші. Котри ому належать ся? — Оголошенія.

Водъ Редакціи

Прогнано тыхъ нов. Читателѣвъ „Свободы“, котри еще не заплатили намъ за минувшій рѣкъ, щобъ поспѣшли зъ грошми, бо дальше газеты не будемо высылати, а грошѣ дамо сколектовати агентови од-нои компаниі, котра толькы такими рѣчами занимае ся. Вонъ вже певно сколектуе! Нѣчого за дармо въ Америцѣ нема. И вы не робите нѣкому нѣчого за дармо. Та цѣлкомъ справедливо. Заплатѣть, якъ хочете „Свободу“ читати.

До старого краю нѣкому не будемо газеты высылати, хто на передъ не заплатитъ. Досыть вже того дѣдовства зѣ старымъ краемъ.

Яки пильны работы чекать насъ сего року?

(Конецъ).

Въ попереднѣмъ числѣ „Свободы“, выказуючи пильны работы, яки насъ чекать въ томъ роцѣ, дойшли мы до нашихъ газетъ. Вертаючи еще разъ до той точки — мусимо зъ натискомъ завважати, що у насъ на томъ полѣ конечно потрібны реформы. „Соединеніе“, если хоче называти ся доброю організацією, пѣвнпно на першій своій плынь вы-

ВЖЕ ВЫИШОВЪ ПЕРШІЙ РУССКО-АМЕРИКАНСКІЙ КАЛЕНДАРЬ „СОЮЗА“ НАКЛАДОМЪ ТОВАРИСТВА „СОЮЗЪ“

Впорядивъ: Несторъ Дмитровъ

Mt. Carmel, Pa. 1897.

Общирна кнѣга, 15 аркушѣвъ друку; повѣсти, научны статѣ, поезіи — смѣхъ и правдѣ, адресаръ вѣсѣхъ братствъ, парохій и священниковъ. Портреты церковъ, пѣбаній и найзнаменитѣхъ рускыхъ патріотѣвъ.

Въ хатѣ каждого письменного американского Русина повинна та кнѣжка находити ся.

Можна достати за 55 цнт. зъ пересылкою почтовою у

Rev. Nestor Dmytriw

Mt. CARMEL, PA.

сунути справу газетъ, бо се найважнѣйша точка въ работѣ каждого товариства. Кромѣ звичайного выплачованія посмертного, а се невелика штука: водобрѣе ся водѣ членѣвъ мѣсячній вкладки, вкладае ся до насъ, а водѣтакъ выплачуе ся, якъ зайде потреба, організація церковно-народна повинна смѣло и рѣшучо боронити черезъ свой органъ и справы церковны и справы народны. Тымчасомъ мы не бачимо сего въ „Вѣстнику“. Справы церковны заступлені тамъ въ той спосѣбѣ, що водѣ часу до часу появляе ся дописъ про посвѣщеніе церкви, иконостасу и т. д. зъ повною похваляю для священника, або звѣстка, що зъ Угорщны приѣхавъ духовникъ для спасенія руского народа въ Америцѣ, або, що тои, а тои духовникъ обнявъ

ту парохію, а другій поновъ на его мѣсце. Тогда, колп зараза Американской Руси, казенне православіе втѣкае ся задными дверми до нашої хаты, „Соединеніе“ въ своемъ Календаріи повѣщае портреты російского православного царя, якъ бы на глумъ своей назвѣ гр. католичкой, котроу такъ любятъ повсюду чванити ся. И то цѣлорѣчній духовный плодъ товариства, котре тысячки роцѣно тяжко заправчаного народного гроша выкидае на газету. Тогда, коли пошесть казенного православія бушуе по Америцѣ, являе ся въ малярской газетѣ вѣстѣ, що найвысшій урядникъ „Соединенія“, председатель надзирательной комисіи О. Ал. Дзубай зъ Leisenring, Pa. перейшовъ потайно на православіе, а тои найвысшій урядникъ не

мас навѣтъ на столько чести, щобъ въ своей газетѣ заиротестовати противъ тои инспнуації, або явно, якъ чоловікъ характерный пованень зробити, подтвердити ту вѣстѣ. Свободно каждому въ Америцѣ амѣнати религію, а навѣтъ и священниковъ, але не вѣльно чоловікови компромитовати въ высокой степени организаціи, не вѣльно надуживати дофѣрия пять тысячокъ народу. Мы длытого наводимо при той точкѣ сей фактъ, щобъ выказати, якъ заступлае „А. Р. Вѣстникъ“ интереса гр. кат. церкви. Мовчанемъ, або идіотичнымъ балаканемъ нѣхто еще справы не оборонивъ — противно — мовчане посли старон посланицѣ значить столько, що подтверждено.

Мы не хочемо говорить про другій слабій стороны „Вѣстника“, бо за-надто чарсе и мѣсяца забрало бы намъ, а корысть мала, але повторемо еще разъ, що ту конечно реформъ, а то реформъ радикальныхъ. Далеко не виненъ ту самъ редакторъ. Вонъ предѣ не виненъ тому, що не способный на редактора, тай не виненъ тому, що патріоты священники зъ тои парохіи не почуваютъ ся до обовязку брати участь въ просвѣтнѣмъ руху народу руского въ Америцѣ. Редакторъ тои бѣдной часописы не виненъ тому, що для ратованія своего житія мусѣтъ не разъ стати на сторонѣ тои, або тои фракціи и мусѣтъ вѣтрити пѣсню носомъ, куда сплыть ишій вѣтеръ вѣе. Вонъ бѣдолуха не въ силѣ неразъ зоріентовати ся въ ситуаціи, тай щобъ на рѣжнѣ можливый випадкѣ не стратити кавалка хлѣба, кадитъ навѣтъ православію отъ имени гр. кат. русскихъ Братствъ. Такий хаосъ въ работѣ, та-

кій хаосъ въ газетѣ, можливый лишь въ Америцѣ и то помѣжъ не адекларованными гр. католиками, — помѣжъ людьми, котри приймили на зарѣбкѣ до Америки, якъ простый мужикъ и чекаютъ догодной хвилѣ, коли-бы, напачковавши кипенію могли вернути въ своясп. Зъ тои то власне провизоріи выхадитъ и така превизорична работа. Чомужъ мас на томъ народъ терпѣти? Нѣ, народъ долго не буде терпѣти. Нашъ народъ въ Америцѣ, взглядно скоро призрѣвае. Вонъ самъ зажаде въ томъ-взглядѣ реформъ — а нѣмъ самъ ихъ зажаде, мы подаемо подѣ розвагу таки реформы:

1) Редакція „А. Р. Вѣстника“ повинна складати ся зъ троухъ людей образованныхъ, способныхъ до тои работы, ознакомленныхъ добре зъ нашими водносинами, котри бы умѣли добре рускій языкъ, а такожъ и словенскій.

2) Газета повинна бути редагована нѣ томъ напрямѣ, якій заступае „Соединеніе“ гр. кат. Братствъ, и независимо водѣ домашнихъ и посторонныхъ влывѣвъ повинна смѣло и рѣшучо боронити справы церковныхъ и народныхъ.

3) Каждого мѣсяца повинна редакція выдати одну популярну кнѣжочку въ 4 аркуши друку и въ тысячѣхъ екземплярахъ розкидывати по Америцѣ и засылати до старого краю. Роци змѣе ся, що змѣстѣ тыхъ кнѣжочокъ повиненъ бути, якъ найдоборѣйшимъ. До тои работы повинны стати всѣ священники и освѣщенны въ Америцѣ элементъ зъ народу, а зъ руки „Соединенія“ повиненъ комитетъ вести контролю надъ тою работою, подавати инициативу, бутъ въ загалѣ

душено руху церковно-народного, а не якъ до теперь мертвымъ тѣломъ, котрый навѣтъ не постаравъ ся о те, щобъ Календаръ пере-глянути, нѣмъ вонъ побачивъ свѣтло денне. Въ той спосѣбъ ведена работа, певно принесла бы корысти, а водѣ капарства, яке до теперъ веде ся — народъ зъ обуренемъ водверне ся.

Неможемо твердити, що и въ „Свободѣ“ не треба реформъ. Такъ, потреба, бо нѣчо на свѣтѣ не стоить, лишь розвивае ся и посту-пае — отже и газета повинна перла до того поступу припоровлятися, однакъ не мы будемо самі о собѣ судити, най выскажутъ ся на той тематѣ другіи, але не підіотично-глухими фразами, толькы зовеъмъ объективно. Честный противникъ вмѣе тактовно и зъ годністю выказати блуды и признати добрый стороны.

Липшаеся намъ еще заставити надѣ нашими товариствами вспомогающимъ въ Америцѣ. Першими товариствами у насъ суть Братства, се можъ бы сказати подвалны до дальшой організації. Братства наши кромѣ опѣки надъ хорыми, кромѣ водбуванія парадѣ при посвѣщеніяхъ, праздникахъ и похоронахъ, повинны мати ширшу цѣль дѣлания. Братства наши повинны завести у себе вечѣрній иколы для англійского языка, уряджати водѣнты, щобъ познакомляти ся зъ робѣтничими справами, уряджовати народный праздникъ прим. въ честь Маркіяна Шашкевича, Шевченка, Качковского и др.

Наші товариства „Соединеніе“ и „Соединеніе“ водѣ тамтогорѣчной конвенціи вступили вже на добру дорогу, основуючи у себе ре-зервовый и желѣзный фондъ,

Не будемо вдавати подробну критику конвенціи, о мы мусимо одну ву поднести. „Союзъ“ повиненъ рѣе добре и перест докладно статисти рѣчитъ товариства а. скихъ, чп бы не брпотно на будущее нити нашимъ товари-ко одиницямъ до а-варпствъ и творитя званный branch зъ т-варпствами.

На конци подаемо зрѣлу розвагу гадку ложена особного прое-го товариства рус-Америцѣ. До теп-еще все жили и жи-рымъ краемъ. Кнѣ „Просвѣтъ“ и „Об-пм. М. Качковского“ пали намъ популяр-туру. Рѣе зовеъмъ на, що тіи кнѣжочкѣ бы они були и най-хоть бы они служили найкористнѣйшимъ народами въ старомъ они въ великой части насъ въ Америцѣ не повѣднѣ, понеже ту-житѣ, отже ишій жи-жителѣ, тай водповѣ-того ишшихъ популя-кнѣжочкѣ для насъ и-но. Вирѣчьмъ достата-лоде поколѣнѣ, котре и поватія не буде ма-старѣмъ краю, а якъ не-ему пожизы въ своемъ номъ языкѣ, то ово-собѣ водіовѣдну пожа-литературѣ американе-на мовѣ англійской. просвѣтне товариство бы стати тверднѣю, бы стерегла Русныѣ-редѣ вынародовленем-до того темату верне-въ своемъ часѣ, а под-ныиъ сей проектъ подѣ-вагу, просимо нашихъ-мучныхъ людей, влече-свою гадку въ той-важнѣй народной еп-

АМЕРИКАНСКІЙ РУССКІЙ МѢСЯЦОСЛОВЪ (КАЛЕНДАРЬ)

НА ГОДЪ (РОКЪ) ЗВЫЧАЙНЫЙ 1897

числѣтій 365 дней составилъ:

ОТЪ ИМЕНИ СОЕДИНЕНИЯ ГР. КАӨ. РУС-СКИХЪ БРАТСТВЪ

Павель Юрѣвичъ Жатковичъ

редакторъ Амер. Русск. Вѣстника.

Годъ изданія П-й. New York, N. Y.

Типографія „Соед. Гр. Каө. Русск. Братствъ“.

(Дальше).

Таку саму, дословну проповѣдь находимо въ Календаріи крестномъ выдѣномъ въ Унгваріи, на Угорщинѣ за роцъ 1891 и друкованомъ въ друкарни „Келетъ“ въ Унгваріи. Проповѣдь та була написана Ю. Дрогобецкимъ, гласить:

БРАТІЕ!

Во имя Животворящей св. Троицы передаю вамъ „КРЕСТНЫЙ КАЛЕНДАРЬ“ въ употребленіе ваше и пользу народа нашего. Издаемъ Календаря сего оицѣ хотѣлъ я поелужити дражайшему отечеству нашему Угорскому, чтобы народъ вашъ угро-русскій не пмѣющій жадныхъ книгъ для чтеній, хотѣи чтеніемъ „Календара Крестнаго“ научался благому, добродѣтельному и душепасающему. Чтеніе бо полезныхъ книгъ, разсѣняетъ темноту невѣжества и безумія, просвѣщаетъ разумъ, наставляетъ душу, наполняетъ сердце благосклонными чувствами и ведетъ насъ къ пути добродѣтелей!

Цѣль и направление составленія „Календаря“ сего были тѣ же благонамѣренія, котри утверждаютъ народъ нашъ въ приверженности къ православно-католической вѣрѣ отцевъ нашихъ, и возносятъ отъ отцевъ нашихъ насѣдственный пламень любви къ святой и прадѣдой земли нашей Подкарпатской, и возбужаютъ старинную вѣрность напу къ Благочерному роду Габсбурговъ!

По духу Церкви нашей, вознесимъ молитву чтобы: Сдѣлалъ всея твари, времена и лѣта въ своей благодати положивый, дни и ноци, времена и лѣта сотворивый Господь, благословилъ нынѣ вѣнецъ лѣтъ нашихъ, и подержалъ въ сохранѣніи насъ всѣхъ въ мирѣ и единомысліи! Да возсіяетъ надъ всѣми нами въ новомъ году сѣмъ солнце правды и любви братской! Зависть, презрѣніе, ненависть, тщеславіе, стараніе о житейскихъ токмо попеченіи, самолюбіе и гоненіе невинныхъ, да перестанутъ и на вѣки исчезнуть у насъ!

Я подаю въ цѣлости, не опустивши нѣ тиѣкомы, ту привѣтну и прогамову вкрадену, якъ бачите статью длытого, щобъ нашѣ читателѣ могли собѣ уявити, якихъ небывающихъ може чоловікъ наплести, если вонъ часомъ въ горячѣ, або якъ тяжелые времена текутъ. Комментарѣвъ, поясненъ до сеп класичной проповѣди не потрібно, але годъ менѣ не звернути на се уваги, що „въ имени Жи-вотворищей св. Троицы“ — навѣтъ самъ редакторъ, хоть вонъ бы Ирмологіонъ и на память вывчивъ — не мас права выдавати Календарѣвъ. Тажъ прецѣ сей Календаръ выишовъ отъ имени „Соединенія“. Правда и въ Соединеніи есть тройца, але она не Животворяща и не свята. Проста собѣ тройца, котра керенять все и всюды. То

простый скандалъ, щобъ имя св. Троицы въ той простакотыи спосѣбъ надуживати!

Дальше слѣдуютъ: „Всемирная лѣтопись“ и „Лѣтопись нашъ“ (?). Въ той Лѣтописи „нашъ“ суть такі славыи событіи: „Появленіе въ Америцѣ русской газеты „Амер. Русскій Вѣстникъ“ (1892 г.); „Основаніе въ Нью Йоркѣ Русского Банка и Эмиграційного Дома „Соединенія“ (1896).

Преславныи событія! Та не бляхманѣтъ людямъ очей: де той вашъ банкъ, а де Эмиграційный Домъ? Такихъ банковъ по каждомъ плейзѣ повно. Каждый нашъ сторникъ продае шифарты и высылаетъ до краю грошѣ. А вже зъ Эмиграційнымъ Домомъ не дайте ся вымѣяти! Тажъ вы не постарали ся навѣтъ о позволеніе, чтобы чоловікъ ходивъ до Castlegarden и людей въ не-пачастю мѣгъ вызволити. Будетежъ хоть троха людьми, а не будете малярскимъ цыганамъ! Шо вы не помѣстили въ той славыи лѣтописи аиъ „Свободы“, аиъ „Союза“, то толькы прислугу намъ вынѣплете, бо встыдно бы намъ було поручъ зъ вашими эмиграційнымъ домомъ стояти. Идѣмъ дальше: Часть астрономичная и церковная, властива часть календарека, та про те нема цо говорити. Приходимо до части літературной.

На вступѣ бачимо красный образокъ церкви въ Minersville, Pa. Образокъ сей на особномъ картонѣ красно выдѣлочный, але се не заслуга редактора, але того чоловіка, котрый клинь робивъ и образокъ друковавъ. Статя: „Житіе святыхъ Кирила и Методія просвѣтителѣй Славянъ“ ст. 25—42 вкл. мала бы выйти зъ подѣ пера самого редактора, бо нема подпису автора. Здае ся, що мы и не помыслилось, понеже на самомъ вступѣ читаемо таку глупоту: „бо то, что она

сотворили есть добродѣтельствомъ для насъ вѣ что зовеъмъ ся Славянами“ и т. д. Ради Бога тажъ мы и безъ тыхъ Апостоловъ были Славянами — толькы они св. Апостолы, хоть сами были Славянами сотворили для насъ нашу а-ку и подали намъ можѣсть въ старо-болгарскѣ языкѣ въ початкахъ водправляти нашѣ богослуженія. Може авторъ хотѣтъ такъ сказати: бо что они сотворили, есть добродѣтельствомъ насъ всѣхъ, котрихъ зовеъмъ Славянами. водгадовати чужій мыслъ, мы читаемо „на-и судимо посля того, що вычитаемо. Еще жество неабностей въ той бѣдной статейцѣ, годѣ ихъ ту вычислѣти — на се треба бы-песторичну розвідку писати. Одно лишь д-ментъ, якъ може швецъ брати ся до кравецѣ

Слѣдус исторична статья: Изъ Исторіи У-руссовъ. Князь Теодоръ Корятковичъ. Статя е блаженка, не опѣрта на жадныхъ исто-ныхъ невинныхъ жерелахъ, а велика шкода, а певно, що въ одного зъ священниковъ угр-русскихъ въ Америцѣ находятъ ся дуже важ-документы не исторіи князя Корятковича. Тр-було толькы порозумѣтнѣе зъ тымъ священ-комъ, а вонъ бувъ бы певно занявъ ся напи-немъ исторіи на подѣставѣ тыхъ документовъ. Але пощо? Прецѣ за кводра календаръ и т-добрый! Подѣ тою самою рубрикою слѣдую-водка: „Крестинныи обычаи Угросуссовъ“.

Если бы та этнографична статья была-писана такъ, якъ то люди ишутѣ, котри ро-мѣють ся на того рода студіяхъ и языкомъ-стплымъ порядкомъ — она бы заслужила-поту уидѣ. Здае ся, що авторомъ тои вели-працѣ науковѣи есть самъ Редакторъ, бо и-нѣякого подпису. Такъ само авторомъ пови-

СВОБОДА

(LIBERTY.)

Weekly Paper.

The only Russian political paper published in this city; circulating in all parts of the United States and Canada, wherever the Russian language is spoken.

Published at Mt. CARMEL, PA. of each week by "Svoboda" Publishing

Subscription Rates:
per annum...\$ 20.00
Six months 12.00
three months 7.00

communications should be addressed to:

Svoboda
PRINTING OFFICE
Mt. CARMEL, PA.
P. O. Box 13.

Subscription Rates:
per annum...\$ 20.00
Six months 12.00
three months 7.00

communications should be addressed to:

Svoboda
PRINTING OFFICE
Mt. CARMEL, PA.
P. O. Box 13.

Subscription Rates:
per annum...\$ 20.00
Six months 12.00
three months 7.00

communications should be addressed to:

Svoboda
PRINTING OFFICE
Mt. CARMEL, PA.
P. O. Box 13.

Subscription Rates:
per annum...\$ 20.00
Six months 12.00
three months 7.00

communications should be addressed to:

Svoboda
PRINTING OFFICE
Mt. CARMEL, PA.
P. O. Box 13.

Subscription Rates:
per annum...\$ 20.00
Six months 12.00
three months 7.00

communications should be addressed to:

Svoboda
PRINTING OFFICE
Mt. CARMEL, PA.
P. O. Box 13.

Subscription Rates:
per annum...\$ 20.00
Six months 12.00
three months 7.00

communications should be addressed to:

Svoboda
PRINTING OFFICE
Mt. CARMEL, PA.
P. O. Box 13.

Subscription Rates:
per annum...\$ 20.00
Six months 12.00
three months 7.00

communications should be addressed to:

Svoboda
PRINTING OFFICE
Mt. CARMEL, PA.
P. O. Box 13.

Subscription Rates:
per annum...\$ 20.00
Six months 12.00
three months 7.00

communications should be addressed to:

Svoboda
PRINTING OFFICE
Mt. CARMEL, PA.
P. O. Box 13.

Subscription Rates:
per annum...\$ 20.00
Six months 12.00
three months 7.00

communications should be addressed to:

Svoboda
PRINTING OFFICE
Mt. CARMEL, PA.
P. O. Box 13.

Subscription Rates:
per annum...\$ 20.00
Six months 12.00
three months 7.00

communications should be addressed to:

Svoboda
PRINTING OFFICE
Mt. CARMEL, PA.
P. O. Box 13.

Subscription Rates:
per annum...\$ 20.00
Six months 12.00
three months 7.00

communications should be addressed to:

Svoboda
PRINTING OFFICE
Mt. CARMEL, PA.
P. O. Box 13.

Subscription Rates:
per annum...\$ 20.00
Six months 12.00
three months 7.00

communications should be addressed to:

ВѢСТИ ЗЪ КАНАДЫ.

Рѣкъ 1896 належить намъ уважати за той, въ котромъ эмиграція нашего народу до Америки, взглядно до Канады, вглядно до Канады, вглядно до Канады. Пришло въ томъ роцѣ до 1000 душъ мѣжъ котрыми лѣше мала часть Поляковъ, такъ что на смѣло можемъ уважати за руску эмиграцію. Понеже сей рухъ эмиграційный въ великой частп бувъ хибленый, тожъ вѣнь не такъ пожитку, якъ хпба лѣше шкоды Русинамъ на нѣсь, а чтобы тогъ и на будуче не мало мѣся, хочу тую такъ для насъ важную справу на подставѣ моихъ досвѣдченъ Вамъ представити и зрѣло надѣ нею заставити новити ся.

Брошура написана черезъ д-ра Олескова о эмиграціи, спонукала де-котрыхъ зъ нашихъ людей до выѣзду за море деже могли найти лѣше жебѣ нѣжъ въ родномъ, тѣснѣмъ краю. Порадившись д-ра Олескова выѣхали они и услухавши рады того досвѣдченого чловека, въ той справѣ однокорого мѣжъ Русинами, на томъ зле не вышлп. Однакожъ что ся стало дальше. Агенты въ Гамбургѣ, а пай-больше Карлсбергъ захпвъ кѣлька адресовъ водѣдучихъ, ставъ блудными листами вабити людей не-свѣдомыхъ до якъ найскоршого выѣзду до Канады. Повѣтъ: Борщѣвъ та Залѣщики захопвъ сей агентъ въ руки, та нужъ звабляючи листы ставъ писати, такъ что народъ цѣлкомъ змѣшпавъ ся — безъ застановленія ся ставъ тратити свою землю, абы якъ найскорше въ Канаду. Розумѣе ся, что агентамъ о свой зыскъ, а не о жите хлопѣвъ галицкихъ ходитъ. Въ томъ бѣда что народъ сего не зрозумѣвъ, але чымъ скорше ставъ тратити не зважаючи що зима остра зближаеся. Якъ стративъ землю, не обрехованный и не порадивши ся разумныхъ людей, на самы листъ агента пустилъ ся въ дорогу. Шожъ зъ того вышло? Отъ что — что родина по оплаченю до-роги приѣхавши до Виннипегу увидѣлась цѣлкомъ нещасливою, бо безъ цента, або зъ пару долларями на чужой землп. На таке горе зруйнованой родины въ чу-жнѣ, безъ гроша, безъ

знанія языка страшно дивитъся, ажъ морозъ по тѣлѣ переппивае. Такихъ роднѣхъ богато въ 1896 р. загостило, такъ что рядъ бувъ змущеный якъ жебракѣвъ жити, доки до службы не давъ ихъ, а кѣльканацѣ роднѣхъ освѣдчихъ на фармахъ до весны мусѣтъ жавити. Така эмиграція привнесла намъ въ самѣмъ початку лѣше встыдъ и ганьбу. Народъ зъ тыхъ двохъ повѣтѣвъ, та 10 роднѣхъ зъ Буковины повѣтъ Коцманъ, пришовъ майже безъ гроша, чорный якъ жебраки та обдерты въ Галицкой народной одежп. — Шожъ за смутный образъ, про-щупу подумати, яка бѣдзна на тыхъ родинахъ була зъ Галичины до Виннипегу не згнѣнована, котра и до пяти тыжнѣвъ продовжала ся. Запытаймо ся самъ себе — чижъ можна насъ уважати за народъ способный до життя Американского? Газеты англійскы стали высмѣ-вувати нашихъ прибувшихъ въ одежахъ такъ не практичныхъ, та по газетамъ миловати нашихъ брудныхъ людей. Стали писати, что то не народъ, а якійсь цы-ганы не способный до культу-ры, отже найлѣше бы было абы таке смѣте въ край цивилизованный не впус-кати. За тымъ и нѣмецкы газеты стали то саме писа-ти. — Отже поки часъ справу эмиграційну треба пик-но повести.

Перина и найголовнѣйша рѣчь не треба на слѣпо пускати ся въ такъ далекий край, треба порадити ся зъ разумными людьми, въ котрой справѣ найлѣпши рады подаетъ лѣше д-ръ Юсифъ Олесковъ у Львовѣ улицы Голуба ч. 11. Есть то чловека, котрый зѣздѣвъ Канаду, стоить въ порозум-леню зѣ мною, а рядъ кана-дійскій має передъ нимъ респектъ — тожъ може толь-ко вѣнь для нашихъ справы богатого доброго зрѣти. Хто хоче ѣхати нехай напередъ напише, або до него поѣде та добре порадишь ся. Дуже головна рѣчь и то, чтобы нѣхто не важивъ ся въ своей одежѣ ѣхати. Якъ покида-еши чловека родный край, лѣши и одежу тамъ, бо тутъ треба тобѣ въ нового чловека переродити ся. Одежа наша руска то не практична, непрлична. Женщина въ своей одежѣ непрлично выглядаетъ, а Англички яко

народъ высоко интеллигент-ный брѣдѣтъ ся тою оде-жою, такъ что и слугу въ той одежѣ приняти не хоче. Народъ англійскій хоче, абы его слуги не рѣжнплись водѣ его дому. Каждый, котрый хоче бутъ въ Канадѣ, має знати то-е, что безъ гро-ша не можна ѣхати, бо ско-ро може ся стати, что зъ Гамбурга стануть завертати, прецѣ не маемо жадного права выматати водѣ ряду канадійского, чтобы насъ жививъ якъ жебракѣвъ!... Канада потребуе людей пра-цѣ и такихъ, котры мають троха грошей на початокъ до дарованой фармы. Най-менше має мати родина 200 долларѣвъ чтобы ся удер-жала на фармѣ. Взагалѣ раджу Вамъ вѣмъ, котры хотите выбрати ся, нѣчого не робѣтъ на слѣпо, не спѣшѣтъ ся, нехай по пару людей зъ села выѣдѣтъ, а свѣтъ маетки не давайте въ руки жидѣвъ, але самъ мѣжъ собою дѣлѣтъ, бо хто не розважно и не честно буде робити, не найде нѣгде луч-шого долѣ. Прецѣ якъ вы-ходитъ то лѣше для того, чтобы тобѣ тай оставшому ся братови було лѣше жи-ти. Дальше, дуже не добре чловекови неписемному въ дорогу пускати ся, при-наймѣи чтобы хотѣ дѣтина знала читати. — Отже че-разъ водѣзваю ся до Васъ брати галицкы, не пускай-теся въ дорогу не поради-вши ся напередъ д-ра Олес-кова зѣ Львова. Не вѣрте агентамъ, котрымъ лѣше о то ходитъ, чтобы зѣти гро-шѣ за Вашъ перевѣзъ черезъ море. При концѣ еще ска-жу и то, что дуже мало або и нѣчого не треба брати зѣ своего сюда, бо перевѣзъ коштуе богато, а по друге тутъ все инакше тай не до-роге, такъ что до господар-ства якъ и убрали. — При-сѣмъ здоровлю Васъ всѣхъ зъ тою надѣєю, что схочете послѣ мои рады поступати, а тымъ самымъ направите тое, что Валии брати не-свѣ-домы для нашихъ справы эмиграційно злого зрѣли.

Кирило Генякъ.

Въ редакціи „Свободы“ мо-
жуть дѣстати Веч. ОО.
Духовный по 1 цѣт. за
ежемпларь:

- 1) Extractus matriculae copulatorum,
- 2) Extractus matriculae baptisatorum,
- 3) Extractus matriculae defunctorum.

ВѢСТИ ЗЪ АМЕРИКИ.

Pittsburg, Pa., January 15, 1897.

Почтенна Редакціо!

Давно то вже не було въ „Свободѣ“ за наше задмы-леѣе мѣсто... ажъ встыдѣ намъ пѣтебурчанамъ. — Та шожъ зрѣбѣти. Якъ въ ро-ботѣ, то чловека въдовле-ный, что пришовши вече-ромъ домы, може водпо-чатп, якъ щѣ Боже захавъ нема работы, то радпѣ буде чловека лѣзти по всѣхъ кумахъ и не кумахъ мѣсто зѣти яку кнпжку до рукъ, або написати пару словѣ до „Свободы“. По друге самѣ люди перешкаджають тому. Отъ тамтого допису-вателя, что писавъ про тыхъ легкыхъ хлопѣвъ, что то порѣбили въ фабрикѣ по пару дней тай повѣкали, бо пмѣ не хотѣло ся тяжко робити, что такъ були бы зѣлп. О, каже, який мудра-гель, то вѣнь насъ буде по газетамъ пускати. Та я зновъ думаю, что газета на то есть шожъ въ нѣй выкрыти, что але а что добре. Газеты нема ся чого боити, бо зъ газеты, а ще доброн можна ся шось навчити. Але я не буду на то зважати, а буду до-писувати до „Свободы“, ко-ли лишь буду мати часъ.

Въ насъ зачали Русины больше интересувати ся рус-кою газетою, рускою орга-низациєю, водколп зачали читати „Свободу“. Перше дуже тяжко було притягну-ти когось до братства, а те-перь приступаютъ самѣ. — Наше братство св. О. Ни-колая, котре належитъ и до „Руско-Народного Союза“, розвиваеся що-разъ лѣпше. Дня 10. с. м. водбувъ ся головный рѣчний мѣтингъ, дакотрымъ приступило кѣлька новыхъ членѣвъ. Старый, заслуженый председатель Андрей Андрейчпнъ здавъ намъ справоздане касове, потѣмъ по залагодженю важ-нѣйшихъ справъ приступ-лено до выбора новыхъ у-рядниковъ. На сей рѣкъ выбрано председателемъ Давыка Павлышака, мѣстопр. Гриця Кузьмича, секретаремъ Изидора Штекля, за-ступникомъ его Ивана Ван-дзилька, касіеромъ Алексан-дра Федорчака, заступни-комъ Йосифа Павельчака, а опѣкунами хорыхъ Андрея Андрейчпна и Захара Со-кола. Братство наше чис-литъ теперъ 72 члены. Каса такожъ не стоить дуже до-

ре, бо заледѣнъ \$250 готѣ-ваю находѣти ся въ нѣй, але дасть Богъ, что зѣ кон-цемъ того року выкажемо ся хоть тысячею готовымп. Длятого повинны всѣ Ру-сины зѣ Савтъ-Сайдѣ в о-колпцѣ чымъ скорше при-ступати до нашего братства и Союза.

Робота ту иде анѣ добре анѣ зле. Давны роботники робятъ все, але новопри-бувпй не достануть такъ легко работы, длятого не повинны приходити сюда, если не суть певны, что хтось зѣ знакомыхъ має вже для нихъ роботу.

Зѣ поважанемъ

Д. П.

ВѢСТИ ИЗЪ СТАРОГО КРАЮ.

Дописъ зѣ Руса Галицкой
28. декабря 1896.

Мѣтингъ духовенства.

Якъ я Вамъ давиѣйше писавъ, водбувъ ся у Львовѣ въ дни 10. декабря мѣтингъ Русейхъ отцѣвъ духовныхъ. Сей мѣтингъ скликавъ нашъ кардиналъ, а на то подмо-вили кардинала послы Вар-вѣньскій и Вахнянпнъ, что то зъ панамп польскымп кумпанію тримають. Тай два послы вже такъ скѣлька ро-ковъ водятъ ся зѣ шляхти-чами, тому майже всѣ Ру-сины дуже ихъ зненавидѣли. Недавно якъ сказавъ посолъ Вахнянпнъ въ радѣ держав-ной у Вѣднп промову про-тивъ радикаловъ (хочъ за-молодыхъ лѣтъ п самъ нѣ-вроку радикаломъ бувъ!) то вже такъ зовеѣмъ поспе-вавъ справу послови Вар-вѣньскому п зѣ немногихъ прихпльниковъ може яка половина водвернула ся водѣ Барвѣньского. А ту пдутъ выборы до Вѣднп п посло-ви Барвѣньскому треба бу-ло доконче мати яку пар-тію за собою, хочъ бы зло-жену таки зѣ самыхъ маме-люковъ або повголовковъ, чтобы лишь вѣнь самъ бувъ найстарпшй. Такой амбѣтний вже вдавъ ся, бо бувъ про-фессоромъ середнои школы, а тымъ все здае ся, что всѣ разумы побили. Прихпльни-ковъ не тяжко було знайти. Одному панѣ-отцѣви зда-ла бы ся лѣпша парохія, або може якъ гѣноры, малому урядникови треба бы аван-су п лѣпшой посады, третій заглядае чп бы не выхѣспѣ ся на профессора найвысшѣи школы, зновъ иншому мало

не кождои ночи ордеръ снптъ ся, десятому воля Господа Бога дала купу дѣт-ваковъ п таке пниѣ. Всѣ они прѣтали до Барвѣнь-ского. Середъ такои работы крччатъ они на цѣлый свѣтъ, что то такъ „зѣ переконапѣ“ свинятъ себе и свое имѣ. Якъ хто не вѣрати въ таку бѣсѣду, то заразы пускае Барвѣньскій его до газеты (въ свою „Правду“), а Вах-нянпнъ таки на добре бере ся до него п трѣвить полѣ-менами. Они оба е дуже страшны люди. Духъ свѣтый при насѣ!... Я Вамъ писавъ, что оба заложилп собѣ эт-такныхъ спекулянтѣвъ п по-литичныхъ бизнесѣтѣвъ но-ву руско-католицку партію тай свѣже товариство „Рус-ко-католицкй народный со-юзъ“. Але до того „Союза“ якось нашѣ люди не дуже рвали ся, навѣтъ отцѣ ду-ховны не хотѣли чути про „Союзъ“, хпба деякы лишь пустили ся на той бизнесъ. Длятого митрополитъ-кар-диналъ скликавъ згаданный мѣтингъ; кождый деканатъ (въ такѣмъ деканатѣ е 20—40 отцѣвъ духовныхъ) зѣ всѣхъ троухъ епископѣвъ приславъ на раду по двохъ делегатѣвъ. Делегаты зѣѣ-хали ся до Львова до св. Юра въ числѣ 150 люда, радилп довго п зѣ того все-го вышлѣ для кардинала-митрополита а за нимъ п для Барвѣньского зѣ Вах-нянпномъ величезне „по-срамленіе“. Мѣтингъ не хо-тѣвъ прѣпяти тыхъ ухвалѣ-якы поддававъ фагасъ кар-динала крылошанпнъ о. А-лександрѣ Вахнянскій, на-вѣтъ не хотѣвъ признати президентомъ того, котрого поручавъ кардиналъ (дека-на Стеткевича зѣ Подгасе-кого) а выбравъ на голову мѣтингу декана о. Калуж-ницкого зѣ Загѣря. Нато-мѣстъ мѣтингъ ухваливъ одноголосно резолюцію (ухвали, нѣбы програму) въ народномъ рускомъ душѣ и заявивъ ся противъ того не-потрѣбного „Союза“. Деякы бесѣдники (о. Давидъ зѣ Тухлѣ, о. Рынявецъ) такп добре считали кардинала; „Галичанпнъ“ пишавъ, что вѣнь на другій день про-слезивъ ся, хочъ то у него не е рѣдкость. Вечеромъ зѣйшли ся делегаты до салѣ „Народного Дому“ и порѣ-шили завязати до выборовъ головный рускй комѣтетъ выборчій, выбрати до него

утп редакторъ стипка: „Тута за Отчпною“, отъ не хоче ся вѣрити, бо и блудѣвъ ту нема, и языкъ не подобный до редактора, а впро-амъ — чижъ Редакторъ „Вѣстника“ и поезіи-ше — въ такѣмъ разѣ зѣ цѣлого сердца грату-ю. Про слѣдуючу повѣсть якогось „Г. Н. Е.“ твердая воля или прѣсяга передъ иконою Пр-авы“ скажемо коротко. Вмѣле переведене про-однои гадки, старанность въ выконченю, мова-родна, надалп бы повѣстѣцѣ певну вартѣсть. Про всего на жалъ ту нема. Крѣмъ хибъ звы-шноп будовы повѣстки находимо навѣтъ такой рубой помылки редакторскы, якъ перемѣна са-хъ дѣвѣныхъ особѣ: Юрко называс ся герой вѣстки, а героиня Марія. Тымчасомъ на ст. 53 7 вершѣ зѣ долины она вже называе ся Ан-и. Се вже непростпмый редакторскій грѣхъ. То-ке таке педбальство, якого прѣстити годѣ. Най-де рѣчь слабо написана, але якъ старанно и-льно зредгована, якъ верхня одежа сп чис-лка и охарна, то она бодай на око добре представляе ся — а такъ сама ѣхарна, а ще п-дѣжъ подерта и захлянава, выглядаетъ якъ яке-удовище. — Поезійка „Вѣчность“ передруко-вана, але крѣмъ буквы „В“, боявъ ся редакторъ оставити повного имѣни, хотѣ не мавъ чого-якати ся, бо поезійка зовеѣмъ добра. Однакожъ, якъ можна въ сумѣшцѣ двогляду языкового-омѣщати поезію въ російскѣмъ языкѣ? То-жъ выглядаетъ, якъ бы на сѣркахъ полатаныхъ-ожнымп шматами, прилѣпивъ шовкову латку. Середновѣчна поговѣрка „Послѣдняя вѣдьма“, новѣ безъ подпису автора, отже зѣ подѣ пера-елактора не має найменшоп вартѣсти. — Най-лѣпше, что я подыбую въ Календарѣ есть яко-

госъ М. Д. „Думка — моимъ дѣтямъ“. Звѣдки редакторъ дѣрвавъ той стипокъ нынѣ я не знаю, понеже нема въ мене подѣ рукою всѣхъ Кален-дарѣвъ, выданныхъ на Угорскѣй Русп, однакъ я позѣйшме може постараетъ ся водкрыти ту тайну. Чомужъ не написати вѣрность, что зѣ водтамъ, а зѣ водтамъ передруковало ся ту рѣчь, по-що-выставляти себе на такую крайну компромѣтацію. Верпкомъ куріоза, доказомъ крайной бай-душности, доказомъ неспособности п нездарнос-ти, доказомъ цѣлковитого игнорованія пять ты-сячѣмъ членѣвъ „Соединенія“ есть „Амерпка п-ся Исторія“ (продолженіе съ г. 1896). Несповна на 6 сторонахъ написане „продолженіе съ г. 1896“ — а водтакъ нотатка: „продолжаемъ въ-наст. 1898 году“ — якъ здоровый дочекаемо, треба-було додати. Боже прѣсти грѣха, але то вже-божевольность. Хто на свѣтѣ божѣмъ въ той-способѣ подаетъ исторію? Та коликъ скѣпчѣтъ редакторъ исторію Америки? — хпба думаетъ лѣтъ жити. Дай Боже прожити! А шкода велика-якъ бы 100 лѣтъ не проживъ, бо Русѣ записала-бы на своихъ карткахъ одно больше имя зна-менитого историка, вже не Русп, але Америки. Неестя словѣ, нема выразѣвъ, чтобы водповѣдно-назвати таке поступоване. Най-же така работа-сама про себе говоритъ!

Слѣдуютъ: „Картыны изъ старого края“. Ту бачимо иллюстраціи монастырѣвъ: Марія Почви-и въ Красномъ Бродѣ. До иллюстраціи доданъ-короткй исторіи. Я не знаю, якъ властиво назы-вае ся першій монастырь чп: Марія Почви, чп-Марія Почви, бо на ст. 81 — 7 вершѣ зѣ долу-находжу выразно: Марія Почви. Може мене хтѣ-посудити о злобу, та скаже: Тажъ то похибка

друкарска. Простѣтъ, суть границѣ въ похиб-кахъ друкарскихъ, а въ именахъ власныхъ они-вже абсолютно не мають мѣся. Тыхъ похибокъ-друкарскихъ таке множество въ Календарѣ, якъ-звѣздъ на небѣ, але я при концѣ про нихъ по-говорю. Чижъ примѣромъ слово неучаване въ-русской литературѣ: „попрашайничество“ на стор. 83 — 5 вершѣ зѣ долу, такожъ похибка друкар-ска? Чижъ имя власне подѣ портретомъ на ст. 65 „Кундрать“, а на стор. 114 Кундракъ, а вже-на стор. 115 Кундратъ, а вже 6 вершѣвъ на до-лпну Кундракъ. Чижъ п то можъ вчислати до-похибокъ друкарскихъ? Нѣ, порядный друкаръ-не зрѣбѣтъ столько блудѣвъ, навѣтъ хотъ бы-скедававъ зѣ найнебольшого скрипту. Але до-сытъ про се — я еще верну до того воддѣлу —-пдѣмъ дальше.

На сторонѣ 86 читасмо: „Жизнеописание знаменитѣйшихъ сыновъ подкарпатской Руси“. Въ той части Календаря бачимо крѣмъ вступ-ныхъ дурницъ, портретъ и коротке „жизнеопи-сание“ „батьюшки“ Адольфа Ив. Добрянского, а-въ его „жизнеописанію“ находимо на стор. 89-таку крайну брехню: „Озлобленіе враговъ Ад-ольфа дошло до того, что они подняли противъ-него въ Львовѣ 1875 года процессъ...“ Уже такп-годѣ спокѣйно писати, якъ чловека вычитаетъ въ-Календарѣ, что процессъ Ольги Грабаръ водбувъ-ся въ 1875 р. Самъ „батьюшка“ Адольфъ Ивано-вичъ засмѣе ся, засмѣе ся п редакторъ „Гали-чанпна“ и др., котры въ томъ процессѣ брали-участъ. Та якъ можъ зновъ такъ грѣшити не-знаемъ справъ, якъ хто бере ся до писанія-жителен одного зѣ найвызначнѣйшихъ Угро-Русѣвъ?

Слѣдѣе часть подѣ кождымъ взглядѣмъ уваги-достойна: „Знаменитѣйшія событія прѣшлаго-года. Въ Европѣ“. — На першѣмъ мѣсяцѣ, якъ-достѣтъ австро-угорскому патріотизму, лѣшѣ-портретъ нашего намъ милостиво пануючого-монарха Францъ Йосифа, розумѣе ся въ униформѣ-генерала гонведѣвъ, а то зѣ поводу празнованія-тысячлѣтѣя мадярского. Згадамо такожъ п про-смерть Кароля Людвика, але шожъ потѣшити-Габсбургѣвъ въ ихъ превелчѣмъ горю, дѣтѣнпй-редакторъ потѣшае ихъ вѣнчаемъ дѣньки архи-князя Йосифа Маріи Доротен зѣ княземъ Филп-помъ орлеанскимъ. Гадаетъ собѣ: не плаче Габс-бургп родъ вашъ не загине! Перевертаемо картку-п..... о чудо! Не хочемо вѣрити — тажъ се-портретъ самого Августѣйшого, самого великого-царя надѣ царями, трохи не рѣвного богамъ-римскимъ, самого православного царя и благо-дѣтеля погнѣшого народу на Ходпнскомъ поли, Николая II. царя російского. И ты гр. кат. Со-единснѣ, чп подумало коли, что въ твоимъ цѣ-лѣрѣчѣмъ духовѣмъ плодѣ, може народата ся-самъ батьюшка, царь православный? Чи подумало-ты коли, что ты станешъ наслаждати ся ли-цезрѣніемъ твоего водкупителя и спасителя, си-мого великого самодержца, котрый и роспяти-давъ бы ся за рускй народъ на вольной землп-Американской? Певно ты не ожидало томъ вели-кой ласки, але твой головный писемоводитель-въ своей печальности о твоемъ добро уцѣлелпвъ-тебе своєю быстротою „ума п разуму“ — тожъ-подякуй ему — сердечно подякуй, что тебе такъ-немысленно екомпромитовавъ. Вѣнь еще обѣщавъ-и образѣхъ зѣ коронаціи, але видно не доставъ-кліша. Та досытъ зѣ тебе и того на сей рѣкъ!..

(Конецъ буде)

обтвнхъ достае за
ю працѣ всѣ грошѣ,
котрі ему нале-
жать ся?

Французкой Избѣ Де-
путаныхъ поднесено не-
слышанное платѣ за
работу жѣнокъ и
ей. Коли бытае тое
говорювали депутатъ
жнхъ партій, мамоволѣ
вынуло на верхъ и друге
ые, а именно: чи ро-
дѣстае за свою пра-
бгрошѣ, котрі ему
тъ ся, чи нѣ. Пыта-
е нове и прихиль-
робучого люду пока-
и все на тое, що па-
компаністы не платятъ
мъ работникамъ за всю
роботу, а пересѣчно
шь за повѣ. Грошѣ-жъ
ежній работникамъ за
угу половину работы хо-
отъ собѣ до кишень, то
тъ обкрадають по просту
сдей. Панове компаністы
накъ и ихъ заступники,
зеты и власти, котрі коли
отникъ хоче большою
тиѣ, посылають сейчасъ
него войско, обурювали
тѣмъ дуже и кричали
до то брехня, та що они
платятъ работникамъ все,
що они заработали. Такъ сва-
ръ бували всегда, такъ бу-
и въ французкой Избѣ
депутаныхъ. Не лишъ
компаністы и ихъ посѣлки,
не навѣтъ християнскі со-
ціалісты боронили снхъ пер-
пнхъ передъ закидомъ будѣ-
го они крадутъ та присво-
юють собѣ людскі грошѣ.
Ажъ наконецъ ставъ оденъ
анокъ, а звесъ вонъ Jules
guesde, и показавъ ясно
акъ на долони, що такі
компаністы злодѣи.

Ось що вонъ говорить:
даруйте панове, але не по
вашомъ боцѣ правда. Отсе
у мене въ рукахъ урядові
рахунки зѣ Сполученыхъ
Державъ, котрі показують,
кѣлько панове компаністы
рабляли тамъ на работни-
хъ въ рокахъ 1850—1880.
Послушайте, сли ласка, та
эреконаетесь хго має прав-
ду, а хто нѣ.

Въ 1850 роцѣ выносила
вартѣсть цѣло фабричною
продукціи, т. е. того, що
въ всѣхъ фабрикахъ въ Спол.
Державахъ Америки выро-
блено, по водтягнутому вар-
тѣсти сырого матеріалу, зу-
жити и поправки машинъ,
опалу, свѣтла и всякихъ
другихъ выдатковъ — чис-
тыхъ 2,187 міліонѣвъ; въ
1860 роцѣ 4,025 міліонѣвъ;
въ 1870 р. 6,550 міліонѣвъ,
а въ 1880 р. 9,110 міліонѣвъ
франковъ.*)

Зѣ того достаѣли работни-
ки въ 1850 р., а було ихъ
957,000, яко платню за свою
працѣ 1,187 міліонѣвъ; въ
тѣмъ самѣмъ роцѣ достаѣли
панове компаністы 1000 мі-
ліонѣвъ франковъ.

Въ 1860 р. платня для
1,300,000 работниковъ вы-
носила 1895 міліонѣвъ, коли
тымчасомъ зыскъ компаніс-
тѣвъ выносилъ 2,310 міліо-
нѣвъ франковъ.

Въ 1870 р. було вже ро-
ботниковъ 2 міліоны; за ро-
боту достаѣли они 3,100 мі-
ліонѣвъ, компаністы зыскали
3,550 міліонѣвъ франковъ.

Въ 1880 роцѣ було робо-
тниковъ 2,730,000, котрі за-
робили разомъ 4,700 міліо-
нѣвъ, а зыскъ компаністѣвъ
выносилъ 4410 міліонѣвъ.

Все то показуе, говоривъ

*) Франкъ на американскі грошѣ вы-
носитъ 20 центѣвъ.

п. Jules Guesde дальше, що
работникъ доставаѣтъ зѣ чыс-
того зыску, який приносятъ
рѣчи. въ котрі вложивъ
вонъ свою працѣ.

въ роцѣ 1850 — 54 процѣнтъ
... 1860 — 47
... 1870 — 47
а въ р. 1880 около 53

Зѣ тогожъ чистого зыску
забрали собѣ панове ком-
паністы:

въ роцѣ 1850 — 46 процѣнтъ
... 1860 — 53
... 1870 — 53
п въ р. 1880 около 48 процѣнтъ.

Вѣдповѣдно до того ра-
хунку зарабляли компаніи
на кождѣмъ работнику въ
1850 р. 1,025 франковъ; въ
1860 — 1625; въ 1870 — 1725
и въ 1880 — 1617 франковъ.
Найъ васъ Панъ Богъ боро-
нѣтъ тѣмъ якъ работникъ
зараблывъ пересѣчно по 300
долларѣвъ на роцѣ.

Зѣ того выходить дальше,
що зыскъ компаній не такіи
маленькій, якъ то они звык-
ли кричати, коли работни-
ки домагають ся платнѣ
вышшою, аѣ що они не
удовольняють ся десятиною
чистого зыску, якъ декотрі
кажутъ, але загарбуютъ пе-
ресѣчно цѣлу половину
чистого зыску, значить об-
крадають людей, котрі сво-
ею працею той зыскъ ство-
рили.

Сказавши сю сумну прав-
ду п. Jules Guesde усьвѣвъ, а
панамъ компаністамъ мовъ
замуровало, бо жаденъ не
знавъ що на тое сказати,
та не смѣвъ противъ оче-
видной правды такъ тутъ
въ очі брехати.

За се належить ся подяка
французкому депутату, ко-
му розъяснивъ прилюдно
безчелну крадѣжъ компа-
ністѣвъ. Будуть принаймѣи
люде знати на чѣмъ стоять
хотѣи и не зараѣ сему
злѣдѣйству прѣиде конецъ,
бо па се треба желѣзной
едности и солѣдарности
мѣжъ цѣлымъ робучимъ на-
родомъ. Сполученими сла-
ми и солѣдарностио змогутъ
работники змусити компа-
ніи до плаченя имъ спра-
ведливой платнѣ за работу
п чѣмъ скорше они се зро-
зумѣють, тѣмъ скорше по-
лѣпшитъ ся ихъ доля, котра
стае теперь чѣмъ разъ не-
зноснѣйшою, тяжшою. Ба
мы зѣ своен стороны ска-
жемо, що за-дѣя браку чыс-
то работническихъ организа-
цій, особливо мѣжъ нашимъ
народомъ, компаністы не
половину, але большу по-
ловину чистого зыску за-
гарбуютъ у свои кишень,
кидаючи людямъ по нару
центѣвъ мовъ милостыню за
ихъ тяжку працѣ, а кромѣ
того знижуютъ платнѣ и
кѣнца не видно.

Petro Serafin

ПЕТРО СЕРАФИНЪ
424 Shamokin St.

Рускій готель.

Мае пиво, віску и всякі
другі здорові напитки. Го-
тель чистенькій, услуга по-
рядна, честна и солідна.

Вже часъ покинути чу-
жихъ, а себе самихъ под-
помогати.

Dr. J. FLORIAN MEEK

(Д-ръ Миколойчикъ)
Спеціаліста въ акушеріи,
для хоробъ бабскихъ и дѣ-
точихъ.
Offs 125. 3-th str. помѣжъ
Maple и Vine str.

MT. CARMEL, PA.

Молодой сей докторъ
скончивъ студію въ Baltimore
пѣсля нового плану наукъ.
Лѣчитъ всякі хоробы знаме-
нитѣ, особливо розумѣе ся
на справахъ положничихъ
и на хоробахъ дѣточихъ.
Розмовитъ ся по руски, по
польски и по англійски.
Дуже милый чоловікъ, звы-
чайно молодой докторъ!
Найъ васъ Панъ Богъ боро-
нитъ, щобыте другого клѣ-
кали, якъ маєте своего.

J. BOBKOWSKI

ПРЕДПРИЕМЦЯ ПОХО-
РОНѢВЪ.

Выпавше такожъ керити на похоро-
ны, хрестыны и весѣла по дуже
низкихъ цѣнахъ.

300
PEARL and MULBERRY, st
SHAMOKIN PA.
Удавайте ся въ потребѣ до
него.

O. Murdza & Bro's

46. Second st.
MT. CARMEL, PA.
O. МУРДЗА и БРАТЪ.

Сторѣ заосмотрѣны въ
наилѣпшій товары, спрова-
дженіи выросъ зѣ найпер-
шихъ складѣвъ. — Майже
всѣхъ Русинѣвъ въ Mt. Car-
mel заосмотрѣе въ живнос-
ти. Продае такожъ одягъ
майнерскі и посѣлае грошѣ
до старого краю таньо, точ-
но, скоро и беспечно.
Свой до своего — а до чужого не пхѣи
ся. Жидѣвъ омигайте зѣ чѣлка!

Dr. F. J. Meek

Д-ръ. МИКОЛАЙЧИКЪ
Cor. Shamokin and Chesnut str.

Одинокій лѣкаръ, слабяннѣ
на цѣле мѣсто. Лѣчитъ вся-
кі хоробы совѣстно и въ ко-
роткомъ часѣ. Особливо не-
зрѣванный лѣкаръ въ спра-
вахъ положничихъ.. Гово-
ритъ по англійски, по руски
и по-польски. Горячо пору-
чаемо сего знаменитого док-
тора, нашимъ Русинамъ.

M. ROTHSCHILD,

642 E. Sunbury St.
ШАМОКИНЪ, ПА.

Велкій складъ всякого
рода убранны, для старшихъ
и для дѣтей. Капелюхи,
шапки и всякіи другі
рѣчи того рода въ найлѣп-
шѣмъ гатунку, въ низкихъ
цѣнахъ.

БАНКЪ

рускій, польскій и словенскій

M. SINGER,

(публичный нотари.)
101 Morris st.
JERSEY CITY, N. J.

Продае шифарты по най-
ташѣй цѣнѣ до всѣхъ пор-
товъ европейскыхъ, посѣлае
грошѣ до всѣхъ мѣстъ Ев-
ропы.

Не забывайте!

Гавриилъ Малинякъ

Гуртовный складъ
(Wholesale)
20 Market st.
SHAMOKIN PA.

Мае завсѣгды на скла-
дѣ свѣже добре пиво въ
великихъ и малыхъ бочѣв-
кахъ зѣ наилучшихъ брова-
ровъ, горѣвки (whiskey) и
лѣкеры наилучшого гатунку

Братя! заможайте у сво-
го!

АНТОНІЙ ПЕТРОВСКИЙ

A. Petrowski

501 West Centre str.
SHENANDOAH, Pa.

Мае велику гросерню, въ
котрій можна набути по
дуже низкихъ цѣнахъ все-
го потрібного до дому. То-
вары свѣжі и здорові, не
такі, якъ у жидѣвъ. Такожъ
можна у него достати всякі
рѣчи ковальскі, котрі вонъ
самъ выробляє. А еже-бы
часъ, щобъ люде покинули
жидѣвъ, а себе самихъ вспо-
магаѣли.

ПЕРВОРЯДНА, ДУЖЕ БО-
ГАТО УРЯДЖЕНА
АПТИКА.

J. B. YOUNG

Cor. Second and Oak str.
MT. CARMEL, PA.

Медицины, хемікаліи, мы-
ла, перфумы, патентованіи
медвицины и другіи потрібніи
рѣчи для хорыхъ и здоро-
выхъ.

Лѣкарствъ Санеріи для потреби домо-
вой можна въ той аптѣкѣ достати.

Розмовитъ ся и по руски.

J. S. MILLER

ПЕРВОРЯДНЫЙ КРАВЕЦЪ
на Oak str. — Mt. Carmel, Pa.

Якъ хочешъ мати красне,
модне, добре. а тане убране
иди головною улицю, а
тамъ коло телеграфичного
офісу знайдешъ кравця Міл-
лера. Вонъ вже давній обы-
ватель въ Mt. Carmel, Pa.,
тожъ его всѣ знаютъ. Якъ
вонъ тебе красно вбере, то
не повстыдаешъ ся передъ
першимъ джентельменомъ
американскимъ. — Пошукай
только Міллера, а не пожа-
луешь!

РЕСТАВРАЦІЯ и КА-
ВЯРНЯ.

✱ TROMETTERS' ✱
(Тромейтеръ)
Cor. Rock & Sunbury str.
SHAMOKIN, PA.

напротивъ National Bank.

Снѣдана, Обѣды, Вечери.

Въ кождѣмъ часѣ можна
достати такъ горячій якъ и
холодній перекуски. Потравы
прилагодженіи на европей-
скій способъ, дуже смачно.
Услуга чиста и солідна.

Особній покоѣ для родитѣ.
— Найлучшій вина, пива,
лѣкеры, віски и всѣ можливіи
напитки. Цѣна дуже мала.

Препоручае ся всѣмъ ео
реставацію, а передовѣсѣмъ
прѣзиднымъ.

Пишучій сей адвертай-
сментъ ручитъ за Тромей-
тера.

RICHARD IRVIN

FURNITURE DEALER and UNDERTAKER,
OAK STR.

Mt. Carmel, Pa.

Нашіи люде
знають не
вѣдь нынѣ
Irvin-a.

Чи то похо-
ронъ, боро-
ни Боже, то
де зайдешъ?

Свого чоловіка нема, треба шукати чужого,
але честного, котрий ты не ошукѣе. — Оженитъ
ся, де вѣдешъ по гратѣ? До Irvin-a, вонъ дасть
таньо, але добріи гратѣ и за грѣшми почекае.

Люде! Идѣтъ въ тѣхъ потребахъ только до
Irvin-a, бо вонъ нашъ прѣатель.

LAUER BREWING CO.

въ READING, PA

ЗАЛОЖЕННЫЙ 1866 року. — Выробляє
25.000 бочокъ мѣсячно.

Пиво одного зѣ наибольшихъ броварѣвъ
въ Pennsylvania „LAUER BREWING CO.“ есть
вольне вѣдь всякихъ примѣшокъ, и для того
сѣтъ найдоровнѣйшымъ. Завсѣгды одноп и тон
самой доброты и пріємного смаку и есть спор-
ядкае подѣ зарядомъ одного зѣ найдобѣ-
нѣйшихъ и досвѣдченыхъ пивоварѣвъ.

Выробляє въ наилучшѣмъ гатунку Porter
and Lager Beer, Stock Ale, Old Brown Stout
and Porter in Vaults.

Салѣонѣты и приватніи родины повинніи
замавлѣти пиво лишень въ броварѣ:

LAUER BREWING CO.
READING, PA.

Хто хоче справити яку оѣтру до свои церкви

нехай ся зверне до найсолѣднѣйшого
и найлѣпшого

Руского товариства для вырѣву и торговлѣ
рѣзъ церковныхъ въ Самборѣ.

ТОВАРИСТВО СЕ МАЕ У СЕБѢ НА
СКЛАДѢ:

наплечники, стихари, поясы, обрусы, плѣ-
топы, фелоны, епитрахиль, образы, пла-
щаницѣ, чашы, лѣхтаріи, хресты, хоругвы,
книги церковныи и взагалѣ всякіи рѣчи
потрібніи до ужитку церковного.

ЯКЪ НАЙДЕШЕВШИ ЦѢНЫ.

При заможленяхъ на больше якъ 100 злр.
а. в. вѣдповѣдний опустѣ (рабатъ).

Всѣ рѣчи выконченіи стѣсло пѣсля припи-
совъ, гр. кат. обряду. Товаръ приходить
на мѣсце призначенія найдалѣе за мѣ-
сяцъ вѣдь часу заможленя.

Товаръ высылаеся лишъ за поперед-
нымъ прѣсланемъ належитости, або за
послѣплатою (C. O. D.).

Адресуйте такъ:

„Товариство для вырѣву и торговлѣ рѣзъ
церковныхъ“ въ Самборѣ,
AUSTRIA, GALICIA.

Руска бучерня
Russian Meat Market

OLYPHANT, PA.

КУЗЬМЫ СВАЛЫ.

Свѣже, добре, тане мясо
всякого рода. Розмовитъ въ
часъ и пунктуально.

Якъ хто вже прозрѣвъ, якъ
хто хоче назвати ся чолові-
комъ, най покине вже разъ
жидѣвъ, а най удасть ся до
нашого честного чоловіка

Кузьмы Свалы

въ ОЛИФАНТЪ.

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ
ШТОРЪ

въ

ОЛИФАНТЪ ПА

Пѣдъ зарядомъ

ГЕОРГІЯ ХИЛІКА

Звѣстного руского патриоты
Есть се наилучше заосмо-
трѣнный зѣ всѣхъ игорѣвъ
во всѣхъ потрібніи товары и
всякого рода по якъ най-
ташѣй цѣнѣ.

Кождый тамонный Русинъ
уважаючи себе правдивымъ
и цѣрмымъ патриотомъ, най
спѣшитъ до своего руского
штору. Особенно нашъ га-
здынѣ най йдутъ громадно!

На що Юськовъ, Шмунѣвъ
спомогати? Идѣтъ до своего.

NO! NO! NO!

Stop! Стань и огляни всѣ
возы для бучерѣвъ, гросер-
никѣвъ, голселѣйникѣвъ (до
розвоженя пива) и розлич-
ный другіи, робленіи зѣ най-
лѣпшого матеріалу и най-
лѣпшой работы.

Головне ковальство!

Спеціально вырабляютъ
ся желѣзніи плѣты, и обго-
родженя надгробникѣвъ.

J. B. ZIMMERMAN Agt.
Cor. Independence and

Market str.

SHAMOKIN, PA.

HOTEL

HETMAN CHMIELNICKI.

Alexy Halaburda

Mt. CARMEL, PA.

Коло лігайского діпа есть
рускій готель, одинокій на
цѣле мѣсто рускій готель.
Чистенько тамъ, всякіи на-
пои, якъ віска, пиво, румъ,
темперъ дуже добріи и здо-
ровіи. Хто хоче переночу-
вати, знайде тамъ чисте
лѣжко и чѣмну услугу.

Ану Русины! Чижъ буде-
те все ходити по чужихъ
людяхъ и за свои грошѣ по
кутахъ стояти?

Найлѣпше лѣкарство на
всѣ слабости зѣ фабрикѣ:

„RIPANS CHEMICAL
Company“

Лѣчитъ слѣдующіи слабости:
Нудѣсть, мѣлости, боль
головы, цѣмѣрку, вѣтры,
нестрѣвнѣсть, затвердѣнѣе,
направляе жолудокъ и всѣ
другіи слабости.

Лѣкарства тѣ называютъ
ся такъ:

Ripans Tabules.
Ripans Tabules cure nausea.
Ripans Tabules: at druggists.
Ripans Tabules cure dizziness.
Ripans Tabules cure flatulence.
Ripans Tabules cure headache.
Ripans Tabules cure dyspepsia.
Ripans Tabules assist digestion.
Ripans Tabules cure bad breath.
Ripans Tabules cure biliousness.
Ripans Tabules: one gives relief.
Ripans Tabules cure indigestion.
Ripans Tabules cure torpid liver.
Ripans Tabules: gentle cathartic.
Ripans Tabules cure constipation.
Ripans Tabules: pleasant laxative.
Ripans Tabules: for sour stomach.
Ripans Tabules cure liver troubles.

Можна достати по всѣхъ
аптекахъ.

R. H. Morgan

9 W. Centro St.
SHENANDOAH, Pa.

Выробляє фаны, пѣсы,
шапки и вѣдзники для
Братствъ. Ишѣтъ по цѣн-
никамъ и по пробу.

Молись, грудись, учись, до „СОЮЗА“ запишись, до читальнѣ ходи, Бога въ сердцю май, ближнього люби, церковь посѣщай, „СВОБОДУ“ читай, Русь святу люби, доброму паучайся, грошей помарнѣ,
въ процеса не вдавай ся. Въ лѣстерію не грайте, только грошъ щадѣть. Братя! намъ треба „Народного Дому“, ану скиньтесь по центови. Се не забывайте! Буде зѣ васъ.